

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

§. I. Examinantur argumenta Elliesi desumpta ex historia dictarum
Synodorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

Hanc quaestionem de Concilij super Papam autoritate præterit Eliesius Dissertatione 6. de antiqua Ecclesiæ disciplina §. 5. definitam esse in præinsinuatis Concilij. Quam præteritionem nullius esse roboris, nitiq̃ falsitate, subsequenter duobus §. §. ostenditur.

§. I.

Examinantur argumenta Eliesij desumpta ex historia dictarum Synodorum.

ARGUMENTUM I. Eliesij.

1. Eliesius inducit primò sequentem relationem historicam. Nempe cum Gregorius XI. Avenione, ubi 73. annos sederunt Pontifices, Romam rediisset, atque paulò post anno 1378. è vivis excessisset, Populum Romanum seditione facta, in Conclave irrupisse, atque omnibus Cardinalibus mortem interminatam esse, ni Romanum, aut saltem Italum Pontificem crearent. Hos igitur, ut saluti suæ consulere, elegisse Bartholomæum Neapolitanum, dictum Urbanum VI. sed ægré ferentes, vim à Populo sibi illatam, aliquantò postea sese transfuisse Fundos, ibiq̃ Pontificem elegisse Cardinalem Robertum, Clementem VI. dictum. Hunc Avenione sedisse usq̃ ad annum 1394. qui mortuus, successorem habuit Petrum de Luna, dictum Benedictum XIII. Aliunde Urbano VI. successisse Bonifacium hujus nominis IX. Bonifacio Innocentium VII. ac demum Innocentio Angelum de Corario, qui anno 1406. eà conditione electus est, ut statim post electionem ad finem imponendum schismati, sese abdicaret Pontificatu. Verùm ubi Pontificatum adeptus est, eo cedere noluisse, seque Gregorium XII. appellari voluisse. Ita rem ad duos rediisse Antipapas, Benedictum XIII. & Gregorium XII. Neutrum pro legitimo Pontifice agnovisse Galliam, voluisseque tertium eligi. Hinc habitum esse Concilium Pisanum anno 1409. ex omnium Principum Christianorum consensu celebratum, cui plusquam ducentos Episcopos ex Italia, Francia, Germania, & Anglia adfuisse. Ad illud vocatos Gregorium & Benedictum, cum non adfuisent, de Pontificatu dejectos esse, electumque Alexandrum V. Nec solum Pisanam Synodum exercuisse suam in Pontifices auctoritatem, sed etiam Decreto sanxisse: quòd Concilium generale, universam representans Ecclesiam sit superius Papæ, pertinetq̃, ad illud cognitio ac iudicium controversiarum, quæ Pontificatum Romanum spectant. Ea porro, quæ à Concilio Pisano gesta & definita fuerunt, approbasse & confirmasse Alexandrum V. quem tum ab omnibus pro legitimo Pontifice habitum fuisse, atque Pisanum Concilium pronuntiasse legitimum & universale. Quo etiam nomine Concilium illud donari ab omnibus, qui de eo tum temporis scripserunt.

Responsio hujus argumenti refutatoria.

PRO isthac relatione historica conferenda cum altera nonnihil discrepante, remitto Lectorem ad III. hujus Summæ caput. Unde impræsentiatum unice expendemus, quòd præteratur, Concilium Pisanum quaestionem de auctoritate synodi Generalis supra Pontificem, decidisse pro Concilio.

Primò hoc ipsissimum præterit etiam Maimbourgus tract. sui historici cap. 21. pag. 217. ita scribens de Concilio Pisano. Celebris Doctor Plouust unus ex Deputatis Universitatis Parisiensis, habuit in plenâ Congregatione doctam Orationem, in quâ pluribus rationibus probabat, Ecclesiam universalem, & consequenter Concilium generale ipsam representans, esse supra Papam, adjungendo, hanc sententiam esse Universitatis Parisiensis, & cæterarum omnium Galliarum Universitatum. Vix de cathedra descenderat, cum Episcopus Novariensis eam ascendit, & legit alia voce scriptum, quòd declarabat, centum & tres Doctores & Licentiatos in Theologia ex ipi, qui deputati erant ab Universitatibus, convenisse mandato Cardinalium, ut deliberarent super hac materia, quòdque omnes communi voto amplexi essent sententiam Universitatis Parisiensis: asseverabat enim, quòd præter Universitatem Galliarum ita quoque leantur celebris universitas Bononiensis, cujus litteræ habebantur, & Universitas Florentina, quæ sententiam suam dederat in scripto, à centum & viginti Doctoribus subscritto. Hæc igitur præteruntur acta Pisanæ Concilij, ex quibus auctoritas Synodi Generalis supra Pontificem, decisa fuerit à Concilio Pisano.

Verùm istam tum actorum, tum decisionis Pisanæ Concilij allegationem, haud nitè veritate, ostendunt acta Pisanæ, quæ Lucas Acherius Tom. VI. Spicilegiorum integriora reddidit, ex tribus codicibus Bibliothecæ Gemeticensis, ita se habentia. *Decimaterza Sessio fuit die Mercurij 19. Maji. in qua Magister Petrus Plouust pro Universitate Parisiensis dixit, & declaravit, opinionem Universitatis esse, istos duos (de Papatu) contententes debere reputari schismaticos, & antiquati schismatis nutritores, & hereticos pertinaces, firmans auctoritatem Concilij, ad decidendam hanc causam & declarandum, eos esse ab Ecclesia præcisos & abjectos, & eos, quantum opus est, abiciendos. Postea immediate vocis Episcopus Italus, dictus Novariensis legit quandam schedulam facientem mentionem, qualiter secundam ordinationem Dominorum Cardinalium per Dominum Cardinalem Mediolanensem fuerunt simul congregati omnes Magistri in Theologia & Licentiatos & Baccalares Formati, qui ad dictum Concilium de multis partibus & Universitatibus convenierunt, & inter eos fuerat plena deliberatio super istâ materia, & postea in eandem opinionem convenierunt, & concordæ fuerunt, videlicet, quòd dictos ambos contententes teneat schismaticos & hereticos pertinaces &c. ut supra. Et omnium & singulorum nomina recitavit, quorum multi sunt*

Epij.

Episcopi & Prælati, & faciebant omnes numerum centum & trium. Item postea dixit, quod in eadem opinione fuit Universitas Florentina, in qua fuerunt centum & viginti Magistri subscripti. Idem etiam deliberavit Universitas Bononiensis, quæ de hoc misit litteras. Idem Universitas sive studia, Arelanensis & Andegavensis, & Tholosana per suos Ambasiatores ibidem.

Ex quibus proinde Concilij Pisani actis constat manifestè, Universitatem Parisiensem, unâ cum reliquis prænominatis Universitatibus, ipsamque adeò Synodum Pisanam, nihil statuisse de auctoritate Concilij supra indubitatum Pontificem, sed solum de tempore Schismatis, ac de dubijs, sive de Papatu contententibus Pontificibus schismaticis, quæ præsumptivè hæreticis.

Secundo. Firmatur id ipsum actis à Philippo Labtheo, ex aliâ anteriori editione Parisiensi exhibitis, Universitatis Parisiensis hæc de re opinionem ita referentibus. Et postmodum posuit opinionem Universitatis Parisiensis, videlicet quod Petrus de Luna est Schismaticus, permax & hæreticus, etiam accipiendo hæresim propriè & strictè; præcisèque ab Ecclesia Dei, ejectus à jure Papatus, & privatus, ac per Concilium de facto tanquam talis ejiciendus & privandus. Et hæc declaravit Petrus de Plaoust pluribus rationibus, & subjunxit, quod in eadem opinione erant Universitas Andegavensis, & Tholosana. Ipso autem descendente de cathedra, ascendit quidam Episcopus Italus, qui opinionem tredecim Magistrorum, & plurium Licentiariorum, & Baccalavorum Formatorum, ac Universitatis Bononiensis in quadam scheda publicavit, quæ est conformis opinioni Universitatis Parisiensis.

Hanc Synodi Pisanæ faciem descripsit ipsemet quoque Maimbourgus libro de magno schismate Occidentis, historiam dicti Concilij Pisani exponens, ac de Petro Plaoust referens sequentia. Declarabat, & confirmabat opinionem Universitatis, quod nimirum duo (de Papatu) contententes haberi deberent pro veris schismaticis, qui nutriebant infortunatum illud schisma; quin & pro hæreticis, destruendo, quantum poterant, articulum Symboli, quo unitas Ecclesiæ creditur; & conclusit demum, quod Concilium illos pro talibus habere, excommunicare, & deponere debebat de Papatu, de quo per schisma & hæresim jam exciderant.

Falsum igitur est, in Synodo Pisanâ actum fuisse de indubitato Pontifice, ibidemque decisam fuisse quæstionem de superioritate Concilij supra certum & indubitatum Pontificem, atque de hac tunc egisse Parisiensem Universitatem, in utriusque Obedientiæ Cardinales in litteris, quibus anno 1408. Gregorium XII. convocarunt ad Concilium Pisanum, adducendo conclusiones Universitatum Parisiensis & Bononiensis, quæ aperte testantur, in ejulmodi conclusionibus solummodò mentionem fieri quæstionis de auctoritate Concilij supra duos de Papatu contententes, de quibus propter dubia Facti & Juris ignorabatur, uter verus Pontifex censendus esset. Ita namque se habet quinta illarum Universitatum con-

clusio: Quod stante dubio Papatus inextricabili propter dubium Facti, & Juris, ne in subversionem fidei Ecclesia sic remaneat divisa perpetuò, cum tanto scandalo & animarum perditione, provisio spectat ad Concilium, & Ecclesiam universalem, ut utrumque, eis non cedentibus, possit à Papatu eicere. Tantæ igitur molis erat, tempore Pisani Concilij sententiam ferre in dubios Pontifices, ut ipsos non aliter judicaret Synodus, excidisse Papatu, nisi quatenus colludentes de Papatu, destruxissent articulum fidei de unitate Ecclesiæ, non quidem dogmatizando, sed operando.

ARGUMENTUM II. Elliesij.

Pergit hic Author referre historiam magni schismatis. Post mortem Alexandri VI. iniquiens, hujus successor Joannes XXIII. Concilium Constantiense, quasi ad continuationem Pisani, anno 1414. indicit. Huic Pontifex ipse adfuit, promisitque, se pro bono pacis cessurum Pontificatu, modò Benedictus XIII. & Gregorius XII. idem facerent. Sed hujus pollicitationis pœnitentiâ ductus, à Concilio secessit. Nihilominus Concilium non propterea interruptum est, imò decretum emisit, quo definitur, Concilium secessu Joannis XXIII. non esse dissolutum: deinde sessionibus quarta & quinta diserte definivit, Concilium Generale universam representans Ecclesiam, potestatem suam habere à Christo immediatè, cui quemlibet, cuiuscumque status, vel dignitatis, etiam si Papalis existat, obedire teneri in his, quæ pertinent ad fidem, & extirpationem Schismatis, & reformationem Ecclesiæ generalem in capite & in membris. Quod decretum, ait Elliesius, probatum fuisse Nationaliter, ac deinde Synodaliter, Quæconque autem in Concilio Nationaliter & Synodaliter fuerant definita, Martinum V. legitimum Pontificem à Concilio electum, rata habuisse & probasse, in primis verò decreta sessionis quarta & quinta: nam inter articulos Bullæ in errores Wicleffi editæ jubere Pontificem interrogari Wicleffitas, num teneant, Concilium Generale universam Ecclesiam representare? Num doceant, ea, quæ à Concilio Constantiensi probata sunt, ab omnibus Christianis probari debere, quod respicere Sessiones quartam & quintam.

Responsio hujus argumenti refutatoria.

AD horum solidam refutationem, primo placuit præmittere Bullam Martini V. decretorum Concilij Constantiensis confirmatoriam, quæ est tenoris sequentis. Cum nempe Pontifex ille in exordio præmissarum Bullæ exposuisset sua desideria & vota, ut fides Catholica à contagiosis hæreticorum dogmatibus conservetur, hæreticaque pravitas de finibus fidelium extirpetur &c. Exinde in corpore ejusdem Bullæ enarrat, quæ contra errores Joannis Wicleffi & Hieronymi de Praga, à Joanne XXIII. in Concilio Romano decreta fuerant, recensitisque duabus alijs ejusdem

toritas
centra
statuta
VI

dem Joannis constitutionibus, refert insuper, ac de verbo ad verbum inserit statuta Constantiensis Concilij circa propositiones Wicleffi & Hus, nec non errorem Bohemorum de Communionem sub duplici specie. Concludendo tandem, auctoritate Apostolica confirmat decreta, statuta & condemnationes ac sententias supradicta, subiiciendo & sanciendo, ut definitiones, reprobationes & sententiæ, ac statuta præinserta plenum robur habeant.

11. Ex quibus proinde manifestè elucet, Martini V. Bullam statutorum Constantiensis Concilij confirmatoriam, ita coarctari ad decreta dogmatica adversus errores Wicleffi & Hus ac Hieronymi de Praga ac Bohemorum editas, unâ cum decretis Joannis XXII. in Concilio Romano, & alijs duobus ab eodem Joanne sancitis, ut nullatenus completatur decreta IV. & V. Sessionis circa Concilij auctoritatem, Joanne XXIII. tunc absentem lata.

22. Nec obstat, quòd Martinus V. jussit interrogari Wicleffitas, num teneant, Concilium Generale representare universam Ecclesiam? Hoc enim vel de Concilio completè Oecumenico Papæ characterem includente, intelligendum est: vel si accipiatur de Concilio etiam *acephalo*, quale sub statu Sess. IV. & V. erat Synodus Constantiensis, nequit intelligi aliter, nisi quòd ejusmodi Concilium Generale *acephalum* representet universam Ecclesiam non integraliter unâ cum Capite, sed pro Corpore Hierarchico, Capitis præminentia quidem destituta, sed ex orbis Christiani Episcopalis jurisdictionibus coadunato spectatam. Et sic, quia Concilij Constantiensis adversus Wicleffi errores sancitis decretis dogmaticis supervenit Apostolica Martini V. auctoritas, earundem confirmatoria: idcirco quoad istas sanctiones dogmaticas Sessionibus IV. & V. firmatas, meritò statuit Martinus, ut Wicleffistæ docerent ea, quæ à Constantiensis probata fuerant, debere ab omnibus Christianis probari.

13. Quibus ita se habentibus, pro secundo prorsus negandum est, Constantiensia IV. & V. Sessionis decreta, quatenus adversarij contendunt, ea extendere ad Concilij Generalis *acephali*, præsertim, super Papâ certo & indubitato auctoritatem comprobendam, alicujus esse valoris, uti in *antecedentibus* probatum est, ulteriusque firmabitur ex *subsequentibus*. Imò verò ipsa verba decreti illius, prout hic adferuntur in Elliesij argumento, ita sonant, ut optimè possint ac debeant coarctari ad tempus schismatis, pro cuius extirpatione, sicque generali Ecclesie, in Capite dubio & membris inter se divisim reformatione, Synodus illa universam Corporis Hierarchici, sed tunc *acephali* Ecclesiam representans, extiterat congregata.

ARGUMENTUM III. Elliesij.

14. Historiam præinsinuatam prosequitur is Theologus, dicendo, Pontificem Marti-

num V. ut decreto Constantiensis Concilij morem gereret, indixisse Concilium Generale primò Papæ, deinde Senis, ac demum Basilee. At ante hujus initium è vivis excessisse, hujus verò Successorè Eugenium IV. illic destituisse Julianum Cardinalem Legatum, ut præfesset Concilio. In eo Sessione II. Concilij Constantiensis de Concilio supra Papam auctoritate Decreta fuisse renovata. Conatum hinc esse Eugenium dissolvere Concilium, quod tamen stetit, statuisseque Sessione XIII. Pontifici non competere hujusmodi potestatem, ipsum quidem esse Ecclesie Caput, sed non universæ Ecclesie superius. Ipsum quippe falli procul dubio posse, quod de Ecclesia dici sine periculo non posset. Hæreticum esse, dicere Papam non teneri Concilio parere. Tum Eugenium IV. mutata sententiâ, probasse Concilij aucta, & confirmasse ea omnia, quæ à principio decreta fuerant, usque ad Sessionem XVI. in qua contineri Bullam confirmatoriam actorum Synodi.

Responsio hujus Argumenti Elliesiani refutatoria.

Disertis jam verbis Elliesi fateris Romani Pontificis potestatem indicendi Concilia generalia, eaque transferendi à loco prius indicto ad alium magis opportunum locum. Neque Pontifex in illâ Concilij indictione morem gerendo Constantiensis Synodi Decreto, id fecit ex subjectionis erga Concilium debito, sed intuitu Boni publici, ex cuius respectu urgere potest ipsiusmet etiam Papam decreti cujusvis Synodalis à tenet etiam probati directiva obligatio. Sed hoc misso, utpote in *anterioribus* satis superque discussis, progredimur ad refutanda ea, quæ ex Basileensis *acephale*, Concilij Oecumenici, non nisi per Vicarium Christi characterem Papæ proprium subsistentis formâ substantiali prorsus destituta, Synodi actis à dicto Elliesio sunt adducta.

Etenim Eugenium IV. decreta Basileensis Synodi, quibus auctoritas Pontificia impugnabatur, contrarijs Decretis oppugnasse, manifestum redditur ex ejusdem Concilij actis. Nam & Archiepiscopus Colocensem & Tarentinum misit, qui ab hujusmodi decretis Concilium prohiberent, cujus egregia ad Patres oratio extat in *Appendice Concilij*. Per Jacobum Ebrodunensem insuper rescidit acta Concilij, ex eadem *Appendice*. Gravissimis quoque pœnis affectis Concilij fautores. Ex actu Concilij Sessione 9. Præterea, quicquid decreverant contra Pontificiam auctoritatem, declaravit, nulla esse ac irrita, eiecitque dignitatibus, qui ea tuerentur, ex actis Concilij Sess. 16. Denique Cardinalis Turrecremata, qui assistit Concilio, lib. 2. de Ecclesia cap. 100. disertis verbis testatur: Eugenium nunquam adduci potuisse, Concilio licet omnia moriente, ut ea confirmaret. Plura hanc in rem videri possunt apud præcitatum Turrecrematam, quibus dmicè subungere lubet, qualiter in Concilio Lateranensi Fridericus Cardinalis S. Severini, Clau-

Claudius electus Episcopus Massiliensis, & Ludovicus Dominus de Soterijs Oratores Regis Christianissimi, suo & Regio nomine coram Notarijs & Testibus in litteris patentibus Christianissimi Regis manu subscriptis, ejusdemque sigillo munitis, purè, liberè & simpliciter Sacrosancto Concilio Lateranensi tanquam vero & legitimo adhererint, in quodam Concilio Synodus Basileensis vocatur Conciliabulum, extatque expressè definitum *Sess. 10. Papam esse supra Concilium Generale.*

S. II.

Expenduntur Elliesiana exceptiones, quas opponit argumentis formatis à Nupero quodam scriptore ad elevanda Concilij Constantiensis decreta circa præsentem Concilij super Papa auctoritatem.

Hic agendum est pro Schelestrati argumentis vindicandis, quibus Concilij Constantiensis Decreta, quatenus Synodi Generalis super Papa auctoritatem sanxerit prætentur, efficacissimè confutat.

ARGUMENTVM I. Schelestrati.

Hic Vaticanæ Bibliothecæ Praefectus ab Elliesio inducitur primò contendisse, *Sess. 10. Constantiensis Decretum vitiatum*: quippe cum istud in suo primævo & genuino statu, hisce duntaxat constet verbis; *Quod nempe Synodus Constantiensis in Spiritu S. legitime congregata, ita esset representans universam Ecclesiam, haberetque potestatem suam immediatè à Christo, ut ipsi quilibet, cujuscunque status, vel dignitatis, etiamsi Papalis existat, obedire teneatur.* Nam si ipse etiam Papa nominatim teneatur obedire Concilio Generali, universam Ecclesiam representanti, fore indubitatum, quod major Concilij, quam Papæ sit auctoritas. Quare inutile esse, quod Schelestratus conetur ostendere, sequentia de reformatione verba esse adjecta, dum non minus ex præcedentibus constat Concilij Generalis supra Papam auctoritas.

Exceptiones Elliesianæ.

Excipitur primò, Etiamsi *Sess. 10. Decretum* nonnihil additum esset, nihil inde licet resortaturum Schelestratum, cum ipsomet haud diffidente, certum sit, eadem omnino verba haberi *Sess. 10. V.* cui nihil adjectum dici posse, quippe cum ubique in ipsis etiam manuscriptis ab eo laudatis, verba illa repetantur. In ejusmodi namque actis ubi nar-

ratum fuisset, *Sess. 10. V. capitulum præteritum editum fuisse istis verbis, & ad reformationem &c.* postea narrari *Sess. 10. V. actum fuisse super correctione & emendatione capitulorum in præcedenti Sessione statutorum, & conclusum esse, quod supradicta capitula hoc modo corrigerentur.* Si ergo fides habeatur ipsis actis à Schelestrato prolatis, in ipso Concilio Constantiensis reformatum fuisse Decretum *Sess. 10. V.* & cum prius sine istis verbis, & ad reformationem &c. prodijisset, postea ab ipsa Synodo fuisse cum ijs verbis editum. Non ergo esse, quod Schelestratus Patres Basileenses reos peragat ejus additamenti, utpote quod ab ipso Synodo Constantiensis factum sit: uti docent acta per ipsum probata.

Secundò. Dato etiam, à *Sess. 10. V. Decretum* abesse isthæc verba: *In ijs, quæ spectant reformationem Generalem Ecclesie in Capite & in membris.* Nihilominus Concilij Generalis supra Papas auctoritatem satis & abundè stabiliri præcedentibus hisce verbis: *Quod scilicet ipsa Synodus in Spiritu S. legitime congregata, Generale Concilium faciens, Ecclesiam Catholicam militantem representans, potestatem à Christo immediatè habeat, cui quilibet, cujuscunque status, vel dignitatis, etiamsi Papalis existat, obedire teneatur.* Nam si ipse etiam Papa nominatim teneatur obedire Concilio Generali, universam Ecclesiam representanti, fore indubitatum, quod major Concilij, quam Papæ sit auctoritas. Quare inutile esse, quod Schelestratus conetur ostendere, sequentia de reformatione verba esse adjecta, dum non minus ex præcedentibus constat Concilij Generalis supra Papam auctoritas.

Tertiò. Illam præsentem verborum adjectionem nullatenus esse verisimilem. Quia id asseritur contra universam Concilij Constantiensis editionum fidem, imò & contra fidem manuscriptorum omnium, juxta quæ recentiora sunt illæ editiones, in his enim omnibus habetur decretum *Sess. 10. V.* cum hac additione, & ad reformationem &c. Quod verò in quibusdam non habeatur vox *ad fidem*, nihil conducere ad Schelestrati propositum. Idem asseri contra fidem plurimorum optimæ notæ, antiquissimorumque Manuscriptorum in Bibliothecis occurrentium, etiam eorum, quæ fortè ante Basileensium Patrum collectionem sunt conscripta. His quod opponat Schelestratus, non habere, nisi quod proferrataliquot Manuscripta, de quorum antiquitate non constet, quæque deprompta sint è loco suspecto, urbis Romæ Bibliothecis, in quarum Manuscriptis pleraque eorum, quæ Curia Romanæ placitis ad versabantur, certò & indubitanter sint erasa, aut omissa. Sed dato, ita industrià factum non esse, ut tam facile fuisset, verba illa in quibusdam Manuscriptis omitti, quam suppleri in alijs.

Quarò. Additamenti illius rationem à Schelestrato adjunctam non tantum fictitiam, sed planè absurdam esse. Quis enim credat, Basileenses Patres de industrià Constantiensis *Sess. 10. V.* inseruisse illa verba, aut si inseruissent, à nemine fuisse animadvertum eo tempore,